

Затверджую
Зав. кафедри міжнародних
відносин і регіональних студій

 проф. Коцан Н.Н.

«31» серпня 2021 р.

КОНЦЕПЦІЯ

розвитку кафедри міжнародних відносин і регіональних студій
факультету міжнародних відносин
Волинського національного університету імені Лесі Українки
на 2021 – 2025 роки

1. Загальні положення

Концепція розвитку кафедри міжнародних відносин і регіональних студій (далі - Концепція) ВНУ імені Лесі Українки (далі - Кафедра) формується на основі державної політики щодо вищої освіти, яка передбачає розробку механізму динамічного функціонування всіх складників системи освіти з урахуванням набутого вітчизняного досвіду і світових тенденцій. Концепція спрямована на активізацію внутрішніх можливостей науково-педагогічних працівників, підвищення рівня наукового забезпечення кафедри, науково-дослідної та навчально-виховної роботи зі студентами.

Кафедра міжнародних відносин і регіональних студій є структурним підрозділом факультету міжнародних відносин, який ставить собі за мету готувати висококваліфікованих фахівців з міжнародних відносин. Подальший розвиток кафедри потребує чіткого визначення стратегій, принципів, мети, завдань, напрямів діяльності відносно до сучасних умов та потреб суспільства.

2. В основу побудови концепції кафедри покладено 3 стратегії:

1) особистісно-професійна, яка означає, що тільки потужний особистісно-професійний потенціал науково-педагогічних кадрів здатен сформувати аналогічний та більш потужний потенціал майбутніх фахівців;

2) креативно-евристична, що виявляється у постійному творчому пошуку шляхів удосконалення професійної підготовки фахівців з міжнародних відносин і регіональних студій;

3) взаємодії і співробітництва. Реалізується на місцевому, університетському рівні: між кафедрою й іншими підрозділами університету, між кафедрою та іншими навчальними закладами міста, між викладачами і студентами; на державному, міждержавному та міжнародному рівнях: розвиток партнерського співробітництва з іншими кафедрами, вищими навчальними закладами, науково-дослідними установами, організаціями, органами державної влади, громадськими інституціями України і зарубіжних держав.

3. Принципи роботи

1) Нормативності. У роботі керуватись нормативними документами: Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», державною програмою «Освіта України XXI століття», та іншими нормативно-правовими актами у галузі організації навчального процесу у вищих навчальних закладах і надання освітніх послуг, Статутом університету, Положенням про кафедру.

2) Динамічності. Він передбачає оперативне реагування кафедри як навчально-виховного та наукового підрозділу університету на:

- зміну вимог замовника освітніх послуг, стейкхолдерів;
- зміни у технологічному процесі професійної підготовки (інновації в освіті).

3) Комплексності, що передбачає рівноцінну реалізацію усіх напрямів роботи кафедри.

4) Колективної та особистісної відповідальності за процес і результати професійної підготовки фахівців з міжнародних відносин і регіональних студій.

5) Рефлексії. На раціональному рівні це надасть можливість конструктивно аналізувати зроблене, забезпечувати зворотний зв'язок у співробітництві з різними категоріями партнерів. На емоційному рівні – зберігати та поглиблювати емоційно-творчу атмосферу взаємодопомоги відповідно до її специфіки, мети, завдань.

6) Публічності. Здобутки, результати роботи кафедри з різних напрямів регулярно обговорювати на засіданнях кафедри, вчених радах факультету та університету.

4. Мета і завдання Концепції

- підвищення ролі кафедри як структурного підрозділу факультету міжнародних відносин у розбудові держави та її зовнішньополітичного курсу і формуванні громадянського суспільства;

- інтеграція з європейським науково-освітнім простором, інтеграція у світовий науково-освітній простір.

Поставлена мета визначає пріоритетні напрями діяльності кафедри та обумовлює необхідність реалізації наступних завдань:

- створення на базі кафедри потужного навчально-наукового комплексу;

- налагодження системи навчання, спроможної сформуванню в молоді внутрішню потребу самостійно вчитися і творчо розвиватися впродовж усього життя шляхом цілеспрямованої роботи над собою;

- забезпечення на факультеті високоморального духовного середовища, спрямованого на формування критично мислячої, всебічно розвиненої і національно свідомої особистості.

Визначені мета і завдання реалізовуватимуться шляхом:

- удосконалення якості навчального процесу через засвоєння здобутків національної системи освіти та впровадження передового світового досвіду, набутого у сфері новітніх освітніх технологій;

- зміцнення зв'язків з державними органами, установами та організаціями, які займаються зовнішньополітичною та зовнішньоекономічною діяльністю і представляють Україну на міжнародній арені;

- посилення і пошуку зв'язків з зарубіжними вищими навчальними закладами, державними і громадськими органами та інституціями, які мають відношення до наукових, освітніх, гуманітарних зносин з Україною;
- створення і розвиток на базі кафедри наукових, освітніх, промоційних, виробничих лабораторій, інститутів;
- створення умов для плідної діяльності науково-педагогічного колективу, спрямованої на інтеграцію в європейський та світовий науково-освітній простір.

5. Основні напрями та форми діяльності кафедри

5.1. Освітня діяльність

Стратегічні завдання у вищезазначеній сфері полягають в:

- органічному поєднанні навчальної, наукової та творчої діяльності студентів;
- розвиткові інформаційного забезпечення навчального процесу, запровадженні нових технологій навчання;
- удосконаленні системи контролю якості освіти.

Реалізація визначених стратегічних завдань передбачає:

- використання кредитно-модульної системи організації навчального процесу;
- поглиблення мотивації студентів на оволодіння обраною спеціальністю, ОПП, професійно вмотивованих потреб студентів у оволодінні новими знаннями, вміннями, цілісності у їх використанні;
- удосконалення забезпечення викладачів кафедри інформаційними системами;
- активізацію участі кафедри в освітніх програмах та проектах регіонального, державного й міжнародного рівнів;
- впровадження інформаційно-комунікативних технологій у навчальний процес;
- проведення науково-методичних семінарів, круглих столів для підвищення навчально-методичного рівня викладання навчальних дисциплін;
- запрошення видатних учених для читання лекцій, презентацій своїх книг;
- видання навчально-методичних посібників навчальних дисциплін, закріплених за кафедрою.

5.2. Наукова діяльність

Розвиток науково-інноваційної діяльності кафедри полягатиме в:

- максимальному використанні науково-дослідницького потенціалу факультету для забезпечення навчального процесу та наукових досліджень;
- підготовці висококваліфікованих наукових кадрів.

Виконання вищезазначених цілей здійснюватиметься через:

- забезпечення єдності наукового і навчального процесів;
- активізацію роботи щодо залучення студентів до наукових досліджень, поглиблення масштабів індивідуальної роботи з обдарованими студентами;

- сприяння проведенню науково-практичних конференцій (в т. Інтернет-конференцій, науково-практичних конференцій студентів і аспірантів);
- нарощування масштабів здійснення наукових досліджень, випуску наукової, науково-методичної літератури, профільних фахових часописів.

5.3. Робота з кадрами

Стратегічні завдання у роботі з кадрами полягають у:

- формуванні кадрового потенціалу кафедри, який здатен прогресивно мислити, постійно удосконалювати фаховий рівень, творчо застосовувати свій науково-педагогічний потенціал у навчальній, науковій та інших видах діяльності;

- створення належних умов для діяльності науково-педагогічних працівників кафедри.

Реалізація визначених стратегічних завдань передбачає:

- перепідготовку і підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників, стажування їх в інших навчальних закладах – 1 раз на 3-5 років;

- підвищення ефективності аспірантури, залучення науково-педагогічних працівників до докторантури;

- стажування та викладання у закордонних вищих навчальних закладах;

- максимальне сприяння особам професорсько-викладацького складу в оволодінні іноземними (європейськими) мовами з метою забезпечення викладання ними провідних дисциплін;

- проведення відкритих занять викладацьким складом кафедри із затвердженням планів таких занять та обов'язковість присутності інших викладачів на заняттях;

- організацію та проведення наукових і методичних семінарів кафедри;

- посилення контролю за якістю навчального процесу, здійснюваного викладацьким складом кафедри, а саме: проведення контрольних відвідувань занять завідувачем кафедри та взаємовідвідувань занять викладачами кафедри;

- звітування викладачів про результати науково-дослідницької та навчально-виховної роботи (згідно графіка);

- закріплення за молодими викладачами (із стажем до одного року) кураторів-наставників та допуск їх до проведення занять після проходження стажування на посаді (до 1 місяця) і співбесіди з дисциплін, які ними викладаються;

- активізація зусиль у розробці програм державного замовлення, участі у міжнародних фондах тощо;

- забезпечення на кафедрі високоморального середовища, атмосфери партнерства і солідарності.

5.4. Виховна робота

Виховна робота, що проводиться членами кафедри на факультеті – вагомий чинник формування високоосвіченого, національного – свідомого, духовно розвиненого, фізично здорового фахівця-міжнародника, здатного оволодіти новою культурою мислення, орієнтуватися на передові методи вирішення проблем, зовнішньої політики загалом та зовнішньоекономічної її складових зокрема.

Напрямами реалізації поставленого в цій галузі діяльності кафедри завдання передбачає:

- надання переваги вихованню у студентів за підтримки кураторів академічних груп рис індивідуалізму та лібералізму як основних принципів взаємин у нових суспільних умовах, уміння самостійно вирішувати поточні навчальні та життєві проблеми при поєднанні з високим рівнем індивідуальної відповідальності за власні дії та вчинки;

- проведення позааудиторної виховної роботи в різних формах, зокрема активізацію гуртків із вивчення проблем науки і практики наукових і практичних аспектів регіоналістики і міжнародних відносин.

5.5. Профорієнтаційна робота та працевлаштування випускників

- посилити профорієнтаційну роботу кафедри шляхом організації зустрічей з випускниками загальноосвітніх шкіл області, випуск інформаційних буклетів про підготовку фахівців кафедрою з метою популяризації спеціальності Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини»;

- запровадити підготовку фахівців за прямими довгостроковими договорами та угодами про дуальну освіту з державними органами, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями;

- сприяти залученню здобувачів вищої освіти до виробничої практики в МЗС України, посольствах України в іноземних державах, консульствах, відділах міжнародних зв'язків державних установ, підприємств, організацій з метою набуття практичних навичок роботи як фахівців з міжнародних відносин та регіональних студій;

- організувати зустрічі відомих діячів в галузі міжнародних відносин із студентами, які навчаються на освітньо-професійній програмі «Міжнародні відносини»;

- здійснювати моніторинг за працевлаштуванням випускників кафедри і організувати зустрічі випускників, які працюють у державних органах, установах, організаціях, що пов'язані з фахом міжнародних відносин (в т.ч. за кордоном), із студентами.

5.6. Демократизація управління

Виконання поставлених завдань потребує вдосконалення системи управління діяльністю кафедри, залучення науково-педагогічних та інших працівників щодо вирішення питань навчальної, наукової, методичної, виховної та інших видів робіт.

Виконання цих завдань передбачає:

- забезпечення самостійності і незалежності викладача у виборі форм і методів навчання, а також у способах здійснення підсумкового контролю з одночасним посиленням координаційних та контролюючих функцій завідувачів кафедр за навчальним процесом (відвідування лекцій, контроль за проведенням занять, оперативне вирішення про заміну викладача тощо);

- забезпечення тісної співпраці викладачів факультету з профспілковими організаціями викладачів і студентів, органами державної влади й місцевого самоврядування;

- систематичне підвищення кваліфікації управлінського персоналу;
- забезпечення систематизації документообігу.

5.7. Студентське самоврядування

Набуття студентами якісного фахового рівня, формування в них високих принципів суспільної і громадської поведінки, глибоких внутрішніх переконань неможливі без активної участі студентів у вирішенні актуальних проблем життя факультету. У зв'язку з цим **розвиток студентського самоврядування здійснюватиметься через:**

- підтримку органів студентського самоврядування та заходів, які проводитимуться ними, надання необхідної допомоги в налагодженні й активізації контактів зі студентськими представництвами вітчизняних та зарубіжних закладів вищої освіти для набуття належного досвіду;
- забезпечення можливості студентам та органам студентського самоврядування брати, спираючись на європейський досвід, повноцінну участь у плануванні й організації навчального процесу, визначенні індивідуальної траєкторії навчання, виборі видів та форм організації культурно-масової діяльності, дозвілля тощо;
- встановлення між студентством та викладачами доброзичливих, рівноправних суб'єктних стосунків.

5.8. Міжнародне та міжвузівське співробітництво

Успішна діяльність факультету, зокрема кафедри міжнародних відносин і регіональних студій, значною мірою залежить від співпраці із національними та зарубіжними інституціями. У зв'язку з цим **стратегічними завданням зовнішньої діяльності** кафедри є забезпечення інтеграції у національний та світовий науковий, освітній, економічний та культурний простір, розвиток та зміцнення взаємовигідної співпраці на дво- і багатосторонній основі з вітчизняними і зарубіжними закладами вищої освіти, міжнародними організаціями, юридичними й фізичними особами.

6. Прикінцеві положення

Концепція розвитку кафедри може змінюватись, виходячи з аналогічних затверджених Програм на рівні Міністерства освіти і науки, Волинського національного університету імені Лесі Українки та факультету міжнародних відносин.

Фінансово-матеріальні ресурси розвитку Концепції мають бути співрозмірними з можливостями та плановими надходженнями, що виділяються кафедрі з кошторису Волинського національного університету імені Лесі Українки та, крім цього, можуть фінансуватися за рахунок спонсорських та меценатських джерел, які здійснюються на добровільних засадах.

Концепцію затверджено на засіданні кафедри, протокол № 1 від 31.08.2021 р.